

AB "Lietuvos draudimas" kovos su korupcija programa

AB "Lietuvos draudimas" Anti-Corruption Program

Bendros nuostatos

1 skyrius

1. AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – Įmonė) antikorpucijos programos (toliau – Programa) tikslas – puoselėti Įmonės reputaciją nustatant pagrindinius elgesio standartus, siekiant apriboti korupcijos riziką.

2. Programos nuostatų turi laikytis ir Įmonės tarpininkai bei verslo partneriai.

Sąvokos

2 skyrius

1. Programoje vartojamos sąvokos ir santrumpos turi tokią reikšmę:

1.1. **korupciniai veiksniai** – tai situacijos, kurios yra arba gali būti palankios aplinkos, galinčios sukelti korupcinį elgesį, vystymuisi;

1.2. **atsidėkojimas** – tai korupcijos forma, kai mokamos nedidelės ir neoficialios išmokos ar teikiama kitokia nauda, siekiant pagreitinoti įprastinės veiklos atlikimą, kurią turi teisę gauti atsidėkojimą teikianti šalis;

1.3. **korupcija** – tai tiesioginis ar netiesioginis bet kokios netinkamos materialinės ar asmeninės naudos reikalavimas, priėmimas, suteikimas ar pažadėjimas už veiksmą ar neveikimą, jeigu tai susiję su vykdomomis funkcijomis;

1.4. **materialinė nauda** – tai darbuotojo teikiama ar gaunama materialinė nauda, susijusi su jo pareigomis ar funkcijomis, atėmus jo atlyginimą ir kitas išmokas, susijusias su šių pareigų vykdymu, bei įprastai dovanojamus suvenyrus, kurių vieneto vertė nėra apmokestinama gyventojų pajamų mokesčiu;

1.5. **asmeninė nauda** – tai neturtinė nauda, didinanti darbuotojo, jo artimųjų arba asmenų ar organizacijų, su kuriomis jis glaudžiai bendradarbiauja arba bendradarbiauja profesiniais, verslo ar asmeniniais pagrindais, padėtį;

1.6. **kyšis** – tai korupcijos forma, kurią sudaro bet kurių iš šių dalykų davimas arba priėmimas:

a) dovana, paskola, mokėjimas, prizas;

b) kita materialinė nauda;

c) kita asmeninė nauda.

d) kitam asmeniui arba iš kito asmens kaip paskata už nesąžiningus ar neteisėtus veiksmus arba pasitikėjimo pažeidimą vykdant atliekamą veiklą;

1.7. **giminaitis** – tai visų pirma sutuoktinis, tėvai, senelis (-ė), palikuonis, brolis ir sesuo, tos pačios linijos ar laipsnio santuokos giminaitis, įvaikis ir jo sutuoktinis bei sugyventinis;

1.8. **verslo partneris** – tai fizinis asmuo, juridinis asmuo arba juridinio asmens statuso neturintis organizacinis vienetas, su kuriuo palaikomi verslo santykiai, ypač pagrįsti prekių tiekimu ar paslaugų teikimu.

General provisions

§ 1

1. AB Lietuvos draudimas (hereinafter – the Company) Anti-corruption program (hereinafter – the Program) aims at fostering the Company's reputation by establishing basic standards of behavior in order to limit the risk of corruption.

2. The Company's intermediaries and business partners must also comply with the provisions of the Program.

Definitions

§ 2

1. The terms and abbreviations used in the Program have the following meanings:

1.1. **corruption factors** – situations that are or might be conducive to the development of an environment which may generate corruptive behaviors;

1.2. **gratification** – form of corruption which involves making small and unofficial payments or some other types of benefits to procure an accelerated execution of a routine activity which the party delivering the gratification has the right to receive.

1.3. **corruption** – direct or indirect demand, acceptance, granting or promise of any improper material or personal benefit in return for an act or failure to act, if made in connection with the discharged functions;

1.4. **material benefit** – benefit of a material nature given or received by an employee in connection with his or her position or function net of his or her salary and other benefits due in connection with acting in this function and souvenirs given customarily whose unit value is not subject to personal income tax;

1.5. **personal benefit** – non-material benefit augmenting the standing of an employee, his or her relatives or persons or organizations with whom or with which he or she closely cooperates or cooperated on a professional, business or personal footing;

1.6. **bribe** – form of corruption consisting of giving or accepting any of the following:

a) gift, loan, payment, prize, or

b) other material benefit, or

c) other personal benefit

d) to or from another person as an incentive for dishonest or illegal action or breach of trust in the course of activities conducted;

1.7. **relative** – in particular, a spouse, parents, ascendant, descendant, sibling, relative by marriage in the same line or degree, adopted person and his/her spouse, and a cohabiting person;

1.8. **business partner** – natural person, legal person or organizational unit without legal personality with which a business relationship is maintained, in particular based on supplying goods or services.

Antikorupcinė politika, sankcijos **3 skyrius**

1. Korupcija – tai veika, už kurią gali būti taikoma civilinė arba baudžiamoji atsakomybė. Įmonė, Įmonės tarpininkai, verslo partneriai veiklą vykdo sąžiningai vadovaudamiesi įstatymais, kovodami su bet kokia korupcijos forma.
2. Vykdamt veiklą, privaloma elgtis etiškai ir laikytis įstatymų, neįsivieliant į jokią korupcinę veiklą (ypač nepriimti sprendimų, pagrįstų korupcine praktika) ir vengti korupcijos veiksnių, didinančių jos riziką.
3. Negalima siūlyti, žadėti, duoti ar reikalauti materialinės ar asmeninės naudos, kad būtų galima manipuliuoti priimtu sprendimu, t. y.
  - a) atlikti atsidėkojimo mokėjimus;
  - b) rodyti palankumą samdant ar paaukštinant darbuotojus;
  - c) naudoti netikrus (suklastotus ar padirbtus) dokumentus, daryti neteisingus (nepatikimus ar klaidinančius) įrašus buhalterinėje apskaitoje;
  - d) siūlyti arba sutikti mokėti savo verslo partneriams ar klientams kitas sumas nei leistina pagal sutartį;
  - e) teikti turtinę ar asmeninę naudą valstybės pareigūnams, savo verslo partnerių darbuotojams, jų šeimos nariams ar giminiuičiams.

Korupcijos rizikos valdymas **4 skyrius**

1. Korupcijos rizika turi būti stebima ir valdoma įgyvendinant:
  - 1.1. skaidrių darbuotojų priėmimo, skatinimo ir atlyginimo taisyklių taikymą;
  - 1.2. skaidrų užduočių ir įgaliojimų nustatymą pareigybių aprašymuose;
  - 1.3. išsamių dovanų davimo ir lengvatų teikimo, interesų konfliktų valdymo, dokumentų apskaitos žurnalų tikrinimo bei rėmimo ir prevencijos veiklos principų nustatymą.

Pranešimas apie korupciją **5 skyrius**

1. Turi būti pranešama apie visus savo įtarimus ir įvykius, kurie gali rodyti Programos nuostatų pažeidimus.
2. 1 punkte nurodyti Pranešimai, taip pat anoniminiai, teikiami Įmonės kanalu, skirtu pranešti apie įvairius teisės aktų pažeidimus: <https://www.ld.lt/klientu-erdve/skundu-suteikimo-tvarka>.
3. Įmonė negali imtis atsakomųjų veiksmų prieš asmenis, nurodytus šio skyriaus 1 punkte, dėl pateikto pranešimo.

Priemonės, ribojančios korupcijos riziką **6 skyrius**

1. Sudarant sutartis su savo verslo partneriais ir klientais, turi būti laikomasi galiojančių teisės aktų nuostatų bei gerosios praktikos:
  - 1.1. turi būti laikomasi verslo etikos principų, siekiant užtikrinti skaidrius verslo santykius;
  - 1.2. turi būti vengiama situacijų, kurios gali pasirodyti prieštaraujančios įstatymams.
2. Turi būti taikomas skaidrus savo verslo partnerių atrankos procesas, sprendimai dėl bendradarbiavimo turi būti grindžiami objektyviais kriterijais.
3. Pirkimų procesas turi būti vykdomas laikantis sąžiningos konkurencijos principų.

Anti-corruption policies, sanctions **§ 3**

1. Corruption - it is an act that may be subject to civil or criminal liability. The Company, its intermediaries, business partners conduct business in accordance with the law in an honest manner, counteracting any and all forms of corruption.
2. It is obligatory to behave ethically and in compliance with the law when performing business duties, without resorting to corruptive practices (in particular by not making decisions based on corruptive practices) and avoiding corruption factors which increase its risk.
3. It is prohibited to propose, promise, give or demand any material or personal benefits in order to manipulate a pending decision, in particular:
  - a) use any gratification payments,
  - b) show favoritism while hiring or promoting employees,
  - c) use documents that are false (falsified or tampered with), make incorrect (unreliable or misleading) entries in accounting records,
  - d) propose or agree to pay business partners or clients any amounts save those authorized under an agreement,
  - e) provide material or personal benefits to public officials, employees of business partners, their family members or relatives.

Managing corruption risk **§ 4**

1. The corruption risk must be monitored and managed by implementing:
  - 1.1. transparent rules for hiring, promoting and remunerating employees;
  - 1.2. a transparent division of tasks and powers in job descriptions;
  - 1.3. detailed internal regulations of giving and handing over gifts and benefits, managing conflicts of interest, inspection of entries in accounting ledgers and sponsorship and prevention activities.

Reporting corruption **§ 5**

1. All suspicions and events that may attest to violations of provisions of the Program should be reported.
2. Reports, also anonymous ones, referred to in item 1, should be made through the existing Company's channel used to report security anomalies and incidents: <https://www.ld.lt/klientu-erdve/skundu-suteikimo-tvarka>.
3. The Company may not engage in retaliation against the persons referred to in item 1 in connection with making a report.

Measures limiting the corruption risk **§ 6**

1. The compliance with applicable provisions of law and good practices when entering into agreements with business partners and clients must be ensured:
  - 1.1. business ethics principles, wishing to ensure transparent business relationships, must be followed;
  - 1.2. the situations which may appear to be improper or not to comply with the law must be avoided.
2. A transparent process of selecting business partners must be used. Decisions on cooperation with business partners must be based on the objective criteria.
3. Procurement process is conducted in a manner ensuring compliance with the principles of fair competition.

Priemonės, ribojančios korupcijos riziką žmogiškųjų išteklių politikos srityje
7 skyrius

1. Turi būti laikomasi skaidrios, objektyviais kriterijais pagrįstos darbuotojų samdymo ir atlygio politikos.
2. Darbuotojai turi turėti lygias galimybes įsidarbinti, siekdami paaukštinimo, profesinio tobulėjimo, mokymų, kai vertinama jų veikla.
3. Darbuotojų premijų sistema, negali būti paskata už neteisėtus ir neetiškus darbuotojų veiksmus.
4. Darbuotojai negali būti baudžiami už atsisakymą duoti ar priimti kyšį ar atsidėkojimą.

Socialinės pagalbos ir rėmimo veikla
8 skyrius

1. Dovanojimas, subsidijos, fondų, bendruomenių centrų, asociacijų ir kitų subjektų teikiama parama bei rėmimo veikla vykdoma pagal galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus.
2. Veikla, nurodyta šio skyriaus 1 punkte, turi būti dokumentuojama, kad būtų galima patikrinti sprendimo priėmimo procesą konkrečiu atveju.
3. Verslo sandorio sudarymas negali būti siejamas su neatlygintinos lengvatos suteikimu suinteresuotam subjektui ar trečiajai šaliai.
4. Subsidijos, dovanojimas ir kitos lengvatos, skiriamos kaip socialinė parama, teikiamos tik registruotiems subjektams, įskaitant labdaros organizacijas, laikantis galiojančių įstatymų.

Buhalterinės apskaitos knygos
9 skyrius

1. Buhalterinės apskaitos knygos turi būti tvarkomos patikimai, teisingai, įrašų teisingumą jose turi būti įmanoma patikrinti.
2. Turi būti imamasi priemonių, kad būtų užkirstas kelias:
  - 2.1. operacijų, kurios neatspindi tikrosios verslo įvykių padėties, registravimui;
  - 2.2. išlaidų registravimui pagal neišsamius ir neteisingus dokumentus;
  - 2.3. gautų dokumentų tvirtinimui ne pagal suteiktus įgaliojimus;
  - 2.4. suklastotų dokumentų naudojimui;
  - 2.5. apskaitos dokumentų archyvavimo ir sunaikinimo taisyklių nesilaikymui.

Interesų konfliktas
10 skyrius

1. Turi būti vengiama situacijų, kai gali kilti interesų konfliktas, ypatingai vengiama užimti pareigas kitose įmonėse, jei tokios pareigos gali turėti neigiamos įtakos objektyvumui, sprendimų priėmimui, taip pat korupcijos rizikai.

Measures limiting the corruption risk in the area of HR Policy
§ 7

1. Transparent employee hiring and remuneration policy based on objective criteria is maintained.
2. In HR processes, including recruitment, performance assessment, promotion, professional development, training, employees have equal chances and opportunities.
3. The system of bonuses used to reward employees is not an incentive for unlawful and unethical actions.
4. Employees cannot be punished for refusing to give or accept a bribe or gratification.

Social assistance and sponsorship activities
§ 8

1. Donations, subsidies, support of foundations, community centers, associations and other entities are provided and sponsorship activities are performed in accordance with applicable laws and other legal acts
2. The activities referred to in item 1 shall be recorded to make it possible to verify the decision-making process in a given case.
3. Entering into a business transaction cannot be made conditional on providing a gratuitous benefit for the interested entity or third party.
4. Subsidies, donations and other benefits granted as social assistance are provided only to registered entities, including charitable organizations, in compliance with applicable laws.

Accounting ledgers
§ 9

1. The accounting ledgers are maintained in a reliable, correct and verifiable manner.
2. Must be taken steps of prevention, in particular:
  - 2.1. in recording transactions which do not reflect the actual state of affairs regarding business events;
  - 2.2. in entering expenses based on incomplete and incorrect documents;
  - 2.3. in approving received documents disregarding granted authorizations;
  - 2.4. in using falsified documents;
  - 2.5. in acting contrary to the defined rules and time limits for archiving.

Conflict of interest
§ 10

1. Any situations in which conflict of interest may arise shall be avoided, in particular holding positions in other entities if such positions may have an adverse influence on objectivity of assessments, decision making, as well as corruption risk, shall be avoided.